

פרשת שלח לך

נשיא אחד נשיא אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם. נ"ל בס"ד מאחר שהקב"ה יודע עתידות שהם יחטאו וגורמים רעה גדולה ורק שנים ידברו טוב א"כ היה לו לצוות מעיקרא שלא לשלוח רק יהושע וכלב. ונראה לי לומר בס"ד כי מעיקרא השי"ת צוה לשלוח רק שנים הללו יהושע וכלב, שהם משבט יהודה ואפרים, אך הכל היה ברמז וזה תלוי במזל העדה, שאם היה מזלם באותה שעה טוב, היו מבינים דבר ה' על אמיתתו ולא היו שולחים רק משבט יהודה ואפרים. וכנודע שהקב"ה אינו גוזר רעה בהחלט רק טוב, והחסרון הוא מצד האדם, שאם הוא אינו ראוי, יתהפך לו הטוב לרע לו וכמ"ש חז"ל בפסוק טעמו וראו כי טוב ה' דהיינו מהטעימה של מאכל חשוב ומתוק שהבריא מתאוה לאכלו והחולה נמאס לו ממנו וכן הראייה שהאדם מתאוה לאור כי טוב, אבל החולה בעיניו אוהב רק החושך. מזה תבינו כי טוב ה' ורק האדם הוא שמהפך אותו מטובה לרעה ע"י מעשיו. כמו כן היו בדבר המרגלים והוא דכתב הרב ב"ע בפרשה זו בפסוק ועתה יגדל נא כח ה', כי שם אדנ"י במילואו יש בו י"ב אותיות, וישראל הם י"ב שבטים, וכל שבט נגד אות אחת מי"ב אותיות אדנ"י. והסדר שלהם הוא כך דישי ארבעה דגלים יהודה וראובן ואפרים ודן המה כנגד ארבע אותיות הפשוט. והיינו יהודה כנגד אות אל'ף דאדנ"י ושני השבטים אשר עמו הם כנגד שני אותיות המלוי דאל'ף וראובן כנגד אות ד' ושני שעמו הם כנגד שני אותיות דמילוי דל'ת ואפרים כנגד אות נו'ן הפשוט ושני השבטים שעמו הם כנגד שני אותיות המלוי דנו'ן. ודן כנגד אות הפשוט של יו'ד ושני שבטים שעמו הם כנגד שני אותיות המילוי של יו'ד. נמצא יהושע וכלב הם כנגד אותיות נ"א של שם אדנ"י. וכיוון שלא חטאו, לא נפגמו אותיות נ"א, אבל השאר שחטאו, נפגמו כל האותיות. ומרע"ה עשה סניגוריא לומר שאותיות נ"א שנשארו בשלימותם יספיקו להגדיל כח שם אדנ"י כולו שנעשה בו הפגם. ולזה אמר ועתה יגדל נ"א דייקא את כח אדנ"י. עכ"ד יע"ש.

והנה ידוע אות אל'ף נקרא אחד שמספרו אחד וגם אות נו'ן נקרא א', כי נו'ן כפופה היא מן ג' אותיות שאין להם זוג (אבל נו'ן פשוטה יש לה זוג והוא צירוף ש'ן עולה אל'ף) וא"כ נו'ן כפופה דשם אדנ"י, שהיא כנגד שבט אפרים, היא אחד שאין לה זוג וזאת היתה כוונתו יתברך באומרו איש א' איש א' למטה אבותיו תשלחו, הכוונה כל

איש שיש לו אות שנקרא עליו שם אחד מצד מטה אבותיו תשלחו ואין בשום שבט אות שיהיה נקרא בתואר אחד, אלא אצל יהודה שיש לו אות אלף דשם אדני, שמספרו אחד ושבט אפרים שיש לו אות נו'ן כפופה דשם אדני שנקרא אחד מפני שאין לו זוג. וחזר ופירש לו הדברים ביותר באומרו כל נשיא בהם, תיבת נשי'א אותיות יש-נ'א, ר"ל כל שיש בהם אותיות נ'א. והיות שהם היו חייבים במקרה הזה שקרה להם במרגלים, נתעלם מהם ביאור כוונתו יתברך האמתית וחשבו שהדברים כפשוטם שישלחו מכל נשיא ונשיא ונתגלגל עליהם הדבר הרע הזה. ועוד רמז להם בתיבת נשי'א כי יהודה ואפרים עולה מספרם נשי'א ולא ימצא במספר שני שבטים מספר זה של נשיא רק ביהודה ואפרים והיה להם להרגיש ולא הרגישו;

ובזה יובן הכתוב ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם. אות יו'ד שיש בתיבת אנשים אינה מתבטאת וממילא יוצא תיבת אנשם אותיות נ'א-שם, פירוש מן אותיות נ'א דשם אדני. ובה יובן כוונת המדרש שלח לך אנשים וז"ה לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מהשכיל לבותם. ולכאורה הוא תמוה, אך לפי האמור הוא מובן כשאמר הקב"ה שלח לך אנשים שזה רומז רק על יהושע וכלב, ישראל לא ידעו ולא הבינו כוונתו יתברך, וזה נגרם להם, משום עוון העגל וטח עיניהם מראות מהשכיל לבותם להבין הכוונה האמתית;

ויקרא משה להושע בן נון יהושע. י"ל למה הוצרך לפרש שהוא בן נון? הלא כבר פירש זה בפסוק שלפניו למטה אפרים הושע בן נון. ונ"ל בס"ד עפמ"ש רבני אשכנז ז"ל הטעם דכל בן הכתוב במקראות גדולות נקודתה סגול ורק בן נון נקודתה חירק הוא משום כשנטל הקב"ה היו"ד מן שרי, נתרעמה איך סילק אותה מן הצדקת אמ"ל הקב"ה אתן אותך בצדיק אחר שהוא זכר ולא פירש לה מי הוא. וכיון שבא יהושע ניתנה היו"ד אליו כי תחילתו היה שמו הושע. אך היו"ד בהיותה בשרי לא היה בה נקודה כלל וכשנעשית ביהושע הרויחה נקודה תחתיה שהוא ניקוד שוא ומנין לה זה? לכן נטל שתי נקודות מן סגול שהוא תחת בן ועשאו שוא והניחו תחת יו'ד של יהושע וא"כ לא נשאר תחת ב' של בן אלא נקודה אחת של חירק. והוא טעם נכון עכ"ד ז"ל. וזהו ויקרא משה להושע בן נון יהושע. ובאמת יש להבין איך מרע"ה הוסיף לו אות יו"ד בלתי הוראת השי"ת, אלא ודאי שמרע"ה ידע

מה שקורה לשרה ומה שהבטיחה הקב"ה, אך לא ידע באיזה צדיק נוספת אות יי"ד ורק כאשר שמע מאת השי"ת שאמר לו לפני זה למטה אפרים הושע בן נון בחירק ולא בסגול, יצא לו מזד כי שתי נקודות הנשארים מן הסגול של בן ניתנו תחת היי"ד הנוספת בשמו ומוכרת להיות שזה הוא הושע יהיה יהושע ולכך הוצרך לפרש כאן עוד פעם הושע בן נון, שהנא נתינת טעם:

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם. יובן בס"ד ע"פ מה שחקר הרב מערכי לב ז"ל, אם האב נענש ונידון על בניו הרשעים רח"ל והעלה שנושג וראיה מן יהושע הכהן שנאמר בו הסירו הבגדים הצואים מעליו שהוא קאי על בניו שנשאר נשים נכריות. וזהו ועשו להם ציצית שהאדם מסתכלים ומציצים עליו (מלשון מציץ מן החרכים) על כנפי בגדיהם הם הבגדים הצואים של דורותם הדרות שהשאירו אחריהם להעניש אותם עליהם;